

Юлія Суха,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри інтелектуальної власності,
інформаційного та корпоративного права
Львівського національного університету
імені Івана Франка.
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7606-8069>

ЗАКОНОДАВЧІ ОБМЕЖЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ УЧАСНИКІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА В МЕЖАХ САНКЦІЙНИХ ПРОЦЕДУР

У статті досліджено правові та практичні аспекти обмеження управління корпоративними правами учасників господарських товариств у межах санкційних процедур, зокрема при застосуванні санкцій у вигляді блокування активів та стягнення активів у дохід держави. Розкрито зміст і правову природу цих санкцій відповідно до Закону України «Про санкції» та проаналізовано їх вплив на реалізацію корпоративних прав учасників товариств.

Встановлено, що блокування активів має тимчасовий характер і спрямоване на обмеження розпорядження майновими правами, не позбавляючи суб'єкта права власності. Натомість санкція стягнення активів у дохід держави є спеціальною формою примусового відчуження майна, яка призводить до припинення корпоративних прав підсанкційної особи та переходу їх у власність держави. У таких випадках держава через уповноважений орган набуває статусу учасника товариства та здійснює управління корпоративними правами.

Проаналізовано судову практику Вищого антикорупційного суду щодо застосування санкцій цього виду, де визначено критерії встановлення прямого та опосередкованого контролю підсанкційних осіб над корпоративними структурами. Виявлено, що відсутність чітких законодавчих ознак опосередкованого впливу створює ризик надмірного втручання у корпоративне управління та можливого порушення балансу між інтересами держави й правами непідсанкційних учасників.

Автор обґрунтовує необхідність системного вдосконалення законодавства про санкції з метою узгодження процедур стягнення активів з врахуванням інтересів непідсанкційних учасників господарського товариства. Запропоновано встановити чіткий порядок передачі корпоративних прав у державне управління, запровадити механізм захисту прав непідсанкційних учасників і забезпечити дотримання принципу пропорційності втручання у право власності відповідно до практики ЄСПЛ.

Ключові слова: учасник товариства, корпоративні права, корпоративне управління, кінцевий бенефіціарний власник, здійснення корпоративних прав, управління корпоративними правами, обмеження корпоративних прав, право на участь в управлінні господарським товариством, право на отримання дивідендів, санкції, блокування активів, стягнення активів в дохід держави, опосередкований вплив, прямий вплив.

Suha Yu.

Legislative restrictions on the exercise of corporate rights of participants of a business company within the limits of sanctions procedures

The article examines the legal and practical aspects of restricting the management of corporate rights of business entity participants within the framework of sanction procedures, particularly the sanctions of asset blocking and asset recovery to the state revenue. The legal nature of these sanctions under the Law of Ukraine «On Sanctions» is analyzed, as well as their impact on the exercise of corporate rights by company participants.

It is established that asset blocking has a temporary character and limits the owner's ability to dispose of property rights without depriving ownership itself. Conversely, the sanction of asset recovery to the state revenue constitutes a special form of compulsory expropriation, resulting in the termination of the sanctioned person's corporate rights and their transfer to the ownership of the state. In such cases, the state, through an authorized body, acquires the status of a company participant and manages the corporate rights in the public interest.

The High Anti-Corruption Court of Ukraine decisions are analyzed, particularly cases determining direct and indirect control over corporate structures by sanctioned individuals. It is emphasized that the lack of legislative clarity

regarding indirect control risks disproportionate interference with corporate governance and the rights of bona fide shareholders.

Along with this, analyzing the legal nature of the sanctions' application, in addition to the fact that corporate rights can act as a «sanctioned» asset, the sanctions themselves can indirectly affect the exercise of corporate rights by non-sanctioned participants of business companies, which in itself will technically block the activities of the company.

It is worth distinguishing between two categories of potential risks when imposing sanctions: blocking or recovery (confiscation) of corporate rights (assets) belonging to a sanctioned person; indirect influence on the exercise of corporate rights by non-sanctioned persons within the framework of sanctions imposed on the assets of another participant of the company.

The author proposes improving the legislative framework to align asset recovery procedures with interest of other company shareholders, defining clear rules for the transfer of corporate rights to state management, protecting non-sanctioned participants, and ensuring proportionality of interference in property rights in line with ECHR standards.

Keywords: *shareholder, corporate rights, corporate governance, ultimate beneficial owner, exercise of corporate rights, management of corporate rights, restriction of corporate rights, right to participate in the management of a business company, right to receive dividends, sanctions, blocking of assets, seizure of assets to the state revenue, indirect influence, direct influence.*

Постановка проблеми. У контексті тривалої збройної агресії російської федерації проти України на державному рівні реалізуються ефективні заходи для протидії, зокрема у сфері можливого фінансування агресії і підтримки з боку окремих осіб. Одним з ефективних інструментів є застосування норм Закону України «Про санкції», який передбачає накладення санкцій на певних осіб, зокрема шляхом: блокування активів; вилучення в дохід держави активів, що належать фізичним або юридичним особам, а також активів, щодо яких ці особи можуть прямо або опосередковано (через інших осіб) здійснювати дії, які еквівалентні праву розпорядження ними; запобігання виведенню капіталів поза межі України; обмеження торговельних операцій; зупинення виконання економічних і фінансових зобов'язань; анулювання або призупинення ліцензій чи інших дозволі [1]. Активами, які можуть підпадати під санкції, виступатимуть як матеріальні, так і нематеріальні об'єкти - зокрема, майнові права. І якщо з накладенням санкцій на речі не мало б бути проблеми, то з майновими правами, особливо, якщо такими виступають корпоративні права, виникає чимало питань. Самі по собі санкції можуть безпосередньо впливати на управління корпоративними правами господарських товариств. Відповідно, основною метою цієї публікації є дослідження порядку застосування санкцій та їх впливу на здійснення корпоративних прав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання накладення санкцій на активи підсанкційних осіб у своїх працях досліджували ряд науковців, зокрема Щербанюк О. [2] (в контексті забезпечення верховенства права), Кирилюк Д. В. (в частині прямого та опосередкованого впливу на активи) [3], Горбачевська Т. (щодо експропріації активів) [4] та інші. Водночас, немає комплексного дослідження щодо обмеження здійснення саме корпоративних прав учасниками господарського товариства в межах санкційних процедур.

Мета статті – дослідити особливості обмеження здійснення корпоративних прав учасників господарських товариств в межах санкційних процедур. У цьому аспекті – визначити критерії обмеження здійснення корпоративних прав учасниками господарських товариств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Застосування санкцій, передбачених Законом України «Про санкції» від 14 серпня 2014 р. № 1644-VII, стало одним із ключових інструментів захисту національної безпеки в умовах збройної агресії. Одним із правових наслідків введення санкції у вигляді блокування активів є тимчасове обмеження корпоративних прав особи, зокрема права на управління господарським товариством, розпорядження часткою у статутному капіталі та участь у прийнятті рішень органами управління.

За своєю суттю блокування активів не позбавляє суб'єкта права власності, однак припиняє можливість реалізації окремих елементів корпоративного права – передусім правомочностей користування і розпорядження. Це є проявом спеціальної правової заборони, яка діє доти, доки санкція не буде скасована або змінена.

Поряд з санкцією блокування активів, на активи учасників господарських товариств може бути накладено санкцію як стягнення активів в дохід держави. В сукупності їх слід розглядати як механізми впливу на корпоративні права учасників товариства.

Види обмежень корпоративних прав. Запроваджуючи санкції, законодавець надав можливість блокувати чи звертати стягнення на активи підсанкційної особи. Водночас, чи може бути визнано активом саме

корпоративні права учасника товариства? Закон України «Про санкції» не надає нам визначення поняття активів, натомість у Порядку управління активами, щодо яких ухвалено судові рішення про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2023 р. № 1233 (надалі – Порядок управління) до активів відносять також корпоративні права [5]. З огляду на свій майновий характер, корпоративні права серед іншого майна виступатимуть тим активом, на який можуть накладатися санкції.

Аналізуючи правову природу застосування санкцій, крім того, що корпоративні права можуть виступати «підсанкційним» активом, санкції самі по собі можуть опосередковано впливати на здійснення корпоративних прав непідсанкційними учасниками господарських товариств, що технічно заблокує діяльність товариства.

Відтак, потрібно виділити дві категорії можливих ризиків при накладенні санкцій:

- 1) блокування чи звернення стягнення на корпоративні права (актив) підсанкційної особи;
- 2) опосередкований вплив на здійснення корпоративних прав непідсанкційними особами в межах накладення санкцій на активи іншого учасника товариства.

I. Блокування корпоративних прав. Щодо застосування даної санкції на практиці дискутується питання в частині можливості блокування корпоративних прав, так як останні становлять як майнові так і немайнові права [6].

Згідно з пунктом 1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», блокування активів передбачає тимчасове позбавлення підсанкційної особи можливості користуватися своїм майном та розпоряджатися ним [1]. Відповідно до статті 190 Цивільного кодексу України, майном визнаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Майнові права кваліфікуються як неспоживна річ та, відповідно, належать до об'єктів речових прав.

У сфері корпоративних відносин майнові права учасників товариства включають право на участь у розподілі прибутку, отримання дивідендів, а також право на частину активів при ліквідації товариства. Поряд із цим існує категорія немайнових корпоративних прав, до яких належать, зокрема, право на участь в управлінні товариством, право вносити пропозиції до порядку денного загальних зборів, брати участь у їх роботі та голосувати з питань компетенції зборів.

Як зазначає В. Ващенко, права на цінні папери мають майновий (речовий) характер у розумінні статті 190 Цивільного кодексу України, а відтак можуть бути об'єктом санкцій у формі блокування активів. При цьому немайнові корпоративні права не визнаються майном у розумінні зазначеної норми, а отже, не підпадають під тимчасові обмеження, встановлені санкцією «блокування активів».

За позицією В. Ваценка, застосування такої санкції не обмежує учасника товариства у реалізації його немайнових корпоративних прав, пов'язаних з управлінням товариством, зокрема права брати участь у загальних зборах і користуватися правом голосу [6].

На наш погляд, блокування активів потрібно розглядати у ширшому розумінні, а саме в контексті можливості підсанкційної особи вирішувати долю належного їй майна (в частині його зменшення). До прикладу, якщо участь у загальних зборах та прийняття відповідних рішень вплине в подальшому на долю майна такого господарського товариства, то такий правочин повинен бути заблокований. В іншому випадку взагалі втрачається суть застосування самої санкції у вигляді блокування активів.

II. Стягнення в дохід держави корпоративних прав (частки) підсанкційних осіб на сьогодні не має чітко визначеного механізму і в окремих випадках така санкція може розглядатися як грубе порушення права власності особи. У контексті даного дослідження доцільно зосередити увагу на правових особливостях стягнення частки у статутному капіталі господарського товариства в дохід держави як різновиду санкції, а також на можливих шляхах вирішення проблемних питань, що виникають при її застосуванні.

З огляду на чинне законодавство та судову практику, застосування такої санкції можливе лише за наявності певних умов.

1. Часові межі застосування санкції. Вона може бути застосована лише під час дії правового режиму воєнного стану або після його скасування, за умови, що позовну заяву про її застосування було подано в період дії воєнного стану. Крім того, до фізичної чи юридичної особи має бути вже застосовано санкцію у вигляді блокування активів.

2. Суб'єктний критерій. Цю санкцію може бути застосовано до фізичних або юридичних осіб, які своїми діями створили реальну загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України – зокрема, шляхом участі у збройній агресії чи терористичній діяльності, – або істотно сприяли вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі через їх фінансування.

3. Наявність активів, що можуть бути об'єктом стягнення. Йдеться як про активи, які безпосередньо належать фізичній чи юридичній особі, так і про активи, щодо яких така особа може прямо або опосередковано (через пов'язаних осіб чи структури) здійснювати дії, еквівалентні розпорядженню.

Питання визначення опосередкованого впливу є найбільш дискусійним. Законодавець не встановив чітких критеріїв для відмежування прямого та опосередкованого впливу особи на активи. У зв'язку з цим саме судова практика набуває ключового значення для тлумачення цього поняття, проте наразі вона застосовує різні підходи до визначення меж такого впливу.

У постанові Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 16 червня 2023 року у справі № 991/265/23 було виокремлено категорію активів, «щодо яких особа прямо або опосередковано вчиняє дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними». Такий підхід дозволяє охопити майно, що формально не належить підсанкційній особі, однак фактично перебуває під її контролем, оскільки саме вона визначає його економічну долю та має можливість розпоряджатися ним [8]¹.

Суд установив, що санкція, визначена пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», може застосовуватися не лише до активів, які формально належать підсанкційній особі, а й до майна, над яким така особа здійснює фактичний контроль – зокрема, керує ним, отримує з нього доходи чи визначає напрями його використання, навіть якщо воно зареєстроване на інших осіб [8].

Застосовуючи зазначені критерії до корпоративних прав як виду активів, можна зробити висновок, що підсанкційна особа не обов'язково повинна бути формальним власником частки у статутному капіталі товариства, а може здійснювати лише управлінські або розпорядчі функції, отримувати економічну вигоду. Відповідно, за відсутності таких ознак – фактичного контролю, доходів чи впливу на управління - корпоративні права не підпадуть під визначення активів, щодо яких можливо застосування санкції.

Слід зазначити, що зверненню стягнення активів у дохід держави обов'язково передують застосування санкції у формі їх блокування. Таким чином, стягнення частки у статутному капіталі (корпоративних прав) допускається виключно за умови дотримання передбачених законом вимог. Водночас у таких правовідносинах виникає проблема забезпечення прав інших учасників товариства, які не є підсанкційними особами².

У практичному аспекті можна виокремити два типові випадки:

1) коли підсанкційна особа є безпосереднім учасником товариства – у такій ситуації визначення розміру частки, що підлягає стягненню, не викликає труднощів;

2) коли корпоративна структура має багаторівневий характер, а підсанкційна особа володіє корпоративними правами опосередковано – через інші юридичні особи. У таких випадках виникає складність із визначенням частки, що фактично контролюється, без порушення прав третіх осіб³.

Суди звертають увагу, що дії, спрямовані на «розмиття» часток підсанкційних осіб або на формальне виведення їх з-під контролю, кваліфікуються як недобросовісна поведінка, що суперечить принципам публічного порядку [12]. У таких випадках об'єктом стягнення має бути саме частка, що відповідає розміру фактичної участі підсанкційної особи у товаристві або у структурі власності пов'язаних компаній.

¹ Враховуючи те, що чинне корпоративне законодавство не визначає, що ж таке опосередкований вплив, то суд у цій справі застосував за аналогією:

- положення Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»[9]. А саме у п. 29 ч. 1 ст. 1 цього закону визначено, що ж таке істотна участь - пряме або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами часткою у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі або незалежно від формального володіння можливістю значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи;
- положення ст. 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність», де зазначається, що особа визнається власником опосередкованої істотної участі незалежно від того, чи здійснює така особа контроль прямого власника участі в юридичній особі або контроль будь-якої іншої особи в ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи [10].

² Зі змісту положень, закріплених у Закон України «Про санкції» [1] винесення Указу Президента України про введення у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» є обов'язковою умовою для звернення до суду із позовною заявою про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції». Разом із цим, Закон не передбачає обов'язку Ради національної безпеки і оборони України конкретизувати у своєму рішенні перелік заблокованих активів. Згадане рішення носить персональний характер та є підставою для тимчасового обмеження права певної особи користуватися та розпоряджатися належним їй майном, де б воно не знаходилося та з чого б воно не складалося [8].

³ Досить поширеною є ситуація, коли підсанкційна особа володіє активами, структурованими через іноземні юрисдикції, у складі власників яких присутні іноземні юридичні особи або громадяни інших держав, до яких санкції згідно із законодавством України не застосовуються. У таких випадках на практиці виникає проблема визначення можливості звернення стягнення такого активу в дохід держави без порушення прав та законних інтересів непідсанкційних учасників.

У проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо механізму захисту права власності третіх осіб» (2024 р.) пропонувалося надати можливість звернення стягнення одразу на 100 % пакету акцій чи часток юридичної особи, у структурі власності якої є підсанкційна особа [13]. Також обговорювалася ідея автоматичного поновлення корпоративних прав непідсанкційних учасників після реалізації рішення про стягнення [14].

Такий підхід, з одного боку, спрощував би процедуру реалізації санкцій, проте, з іншого – створював би ризики порушення права власності інших учасників товариства, суперечив би принципу пропорційності та міг би стати підставою для численних судових спорів, спрямованих на захист порушених прав.

Як альтернативу, доцільно розглянути механізм, за яким після прийняття рішення про стягнення частки в дохід держави іншим учасникам товариства надається переважне право викупу такої частки. Це забезпечить стабільність корпоративного управління, безперервність господарської діяльності та мінімізує втручання держави у корпоративні відносини, що узгоджується з принципами приватного права [15].

ІІІ. Управління корпоративними правами, до яких застосована санкція стягнення активів в дохід держави регулюється Порядком управління [5]. Фонд державного майна здійснює управління активами на підставі рішення Фонду державного майна про визначення способу управління. Як зазначено у згаданому вже порядку Фонд вправі самостійно управляти активами або ж передати в управління іншому суб'єкту господарювання. І тут постає питання: чи забезпечить такий суб'єкт належне управління корпоративними правами в інтересах товариства? До прикладу, якщо такі права будуть передані конкуруючій юридичній особі, очевидно, що є великі сумніви у здатності управляти активами в інтересах товариства. Відтак, логічним є (1) пряме законодавче закріплення заборони передачі в управління таких активів конкуруючій юридичній особі чи (2) визначення чітких критеріїв та дій, яка така юридична особа вправі здійснювати для забезпечення добросовісного управління майном.

Висновки. Враховуючи наведене, приходимо до висновків, що корпоративні права виступають активами, на які можуть бути накладені санкції. Слід виділити дві категорії можливих ризиків при накладенні санкцій: 1) блокування чи звернення стягнення на корпоративні права (актив) підсанкційної особи; 2) опосередкований вплив на здійснення корпоративних прав непідсанкційними особами в межах накладення санкцій на активи іншого учасника товариства. Застосування таких обмежувальних заходів повинно бути спрямоване на блокування чи звернення стягнення на актив саме підсанкційної особи. Водночас, вони не можуть обмежувати чи порушувати права інших учасників товариства чи перешкоджати діяльності юридичної особи.

Список використаних джерел

1. Про санкції: Закон України від 14 серпня 2014 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> (дата звернення: 12.11.2025).
2. Щербанюк О. В. Стягнення в дохід держави підсанкційних активів та верховенство права. *Науковий Вісник УжНУ. Серія Право*. 2025. Випуск 90: Частина 4. С. 468-472. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.3.67>.
3. Кирилюк Д. В. Теоретичні та практичні аспекти застосування понять «прямий» та «опосередкований» вплив на осіб, що знаходяться під санкціями, в нотаріальній практиці. *Академічні візії*. 2023. Вип. 26. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.12199854>.
4. Horbachevska T., Varabash Yu., Uvarova O. The Expropriation of Sanctioned Assets: Does Ukrainian Jurisprudence Respond to Human Rights Concerns? *Journal of Human Rights Practice*. February 2025. Volume 17. Issue 1. P. 97–206 URL: <https://doi.org/10.1093/jhuman/huae031>.
5. Порядок управління активами, щодо яких ухвалено судові рішення про застосування санкції, передбаченої пунктом 1⁻¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2023 р. № 1233. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1233-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.11.2025).
6. Ващенко В. Санкційні непорозуміння. *Юридична газета*. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/insh/sankciyni-nerozozuminnya.html> (дата звернення: 15.11.2025).
7. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 18.11.2025).
8. Постанова Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду 16 червня 2023 року. Справа № 991/265/23. URL: [kdpelmjpfafjppnhblofcjpeomlnpah/https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/AP%20VAKS/ADMIN_JUD/991-265-23-16-06-23.pdf](https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/AP%20VAKS/ADMIN_JUD/991-265-23-16-06-23.pdf) (дата звернення: 13.11.2025).

9. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20> (дата звернення: 16.11.2025)
10. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 18.11.2025).
11. Постанова Вищого антикорупційного суду від 12 січня 2023 р. Справа № 991/6376/22. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/C024171> (дата звернення: 13.11.2025) (дата звернення: 18.11.2025).
12. Постанова Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 02 квітня 2024 року. Справа № 991/8725/23. URL: <https://zakononline.ua/court-decisions/show/118224134> (дата звернення: 14.11.2025).
13. Про внесення змін до деяких законів України щодо механізму захисту права власності третіх осіб: Проект Закону від 22.04.2024 № 11195. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/J110971A> (дата звернення: 17.11.2025).
14. Лист АПУ за вих. № 658 від 06 червня 2024 року. URL: https://uba.ua/documents/doc/0001_UVA_%D0%9B%D0%B8%D1%81%D1%82%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf (дата звернення: 14.11.2025).
15. Суха Ю. Управління корпоративними правами учасників господарського товариства в межах санкційних процедур. *Корпоративне управління у підприємницьких товариствах в умовах євроінтеграції: Збірник наукових праць за матеріалами XXIII Міжнародної науково-практичної конференції «Васильєвські читання», присвяченої світлій пам'яті Заслуженої юристки України, докторки юридичних наук, професорки Валентини Антонівни Васильєвої (3-4 жовтня 2025 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. канд. юрид. наук Л. В. Сіучук. Івано-Франківськ, 2025. С. 186–192.*

References

1. *Pro sanktsii: Zakon Ukrainy [On sanctions: Law of Ukraine]* No. 1644-VII. *Verhovna Rada Ukrainy – Verkhovna Rada of Ukraine*, 2014, August 14. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> [in Ukrainian].
2. Shcherbaniuk, O. V. (2023). Stiahnennia v dokhid derzhavy pidsanktsiinykh aktyviv ta verkhovenstvo pravaу [Confiscation of sanctioned assets to the state revenue and the rule of law]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Law Series - Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series Law*, 90 (40), 468–472. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.3.67> [in Ukrainian].
3. Kyryliuk, D. V. (2023). Teoretychni ta praktychni aspekty zastosuvannia poniat «priamyi» ta «oposeredkovanyi» vplyv na osib, shcho znakhodiatsia pid sanktsiiami, v notarialnii praktyts [Theoretical and practical aspects of the application of the concepts «direct» and «indirect» influence on persons under sanctions in notarial practice]. *Akademichni visiti - Academic Visions*, 26. Retrieved from <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1204> [in Ukrainian].
4. Horbachevska, T., Barabash, I., & Uvarova, O. (2025). The expropriation of sanctioned assets: Does Ukrainian jurisprudence respond to human rights concerns? *Journal of Human Rights Practice*, 17(1), 197–206. DOI: <https://doi.org/10.1093/jhuman/huae031> [in Ukrainian].
5. *Procedure for the management of assets in respect of which a court decision has been issued imposing a sanction provided for in paragraph 1-1 of Part 1 of Article 4 of the Law of Ukraine «On Sanctions»: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1233 of 21 November 2023 [Procedure for managing assets subject to a court decision on the application of sanctions under paragraph 1-1, part 1, Article 4 of the Law of Ukraine «On Sanctions»: Resolution No. 1233. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2023, November 21)]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1233-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
6. Vashchenko, V. Sanktsiini neporozuminnia [Sanction misunderstandings]. *Yurydychna hazeta - Legal Newspaper Online*. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/sankciyni-neporozuminnya.html> [in Ukrainian].
7. Civil Code of Ukraine [Civil Code of Ukraine]. *Verhovna Rada Ukrainu - Verkhovna Rada of Ukraine*, 2016, April 16. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
8. *Decision of the Appeals Chamber of the High Anti-Corruption Court of 16 June 2023. Case No. 991/265/23 [Appeal Chamber of the High Anti-Corruption Court. (2023, June 16). Decision in case No. 991/265/23]*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua> [in Ukrainian].

9. *On the Prevention and Combating of Money Laundering, the Financing of Terrorism and the Financing of the Proliferation of Weapons of Mass Destruction: Law of Ukraine of 6 December 2019 [On prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds of crime, terrorism financing and proliferation of weapons of mass destruction: Law No. 361-IX. Verkhovna Rada of Ukraine, 2019, December 6].* Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20> [in Ukrainian].
10. *On Banks and Banking Activities: Law of Ukraine of 7 December 2000 [On banks and banking activity: Law No. 2121-III. Verkhovna Rada of Ukraine. (2000, December 7)].* Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> [in Ukrainian].
11. *Order of the High Anti-Corruption Court of 12 January 2023. Case No. 991/6376/22 [High Anti-Corruption Court of Ukraine. (2023, January 12). Decision in case No. 991/6376/22].* Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/C024171> [in Ukrainian].
12. *Decision of the Appeals Chamber of the High Anti-Corruption Court dated 2 April 2024. Case No. 991/8725/23 [Appeal Chamber of the High Anti-Corruption Court. (2024, April 2). Decision in case No. 991/8725/23].* Retrieved from <https://court.gov.ua/fair/sud> [in Ukrainian].
13. *On amendments to certain laws of Ukraine concerning the mechanism for protecting the property rights of third parties: Draft Law No. 11195 of 22 April 2024 [Draft Law on amendments to certain laws of Ukraine concerning the mechanism for protecting third parties' property rights: No. 11195]. Verhovna Rada Ukrainu - Verkhovna Rada of Ukraine, 2024, April 22.* Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/JI10971A> [in Ukrainian].
14. *Letter from the APU, ref. no. 658, dated 6 June 2024 [Ukrainian Bar Association (UBA), 2024, June 6. Letter No. 658].* Retrieved from https://uba.ua/documents/doc/0001_UBA_%D0%9B%D0%B8%D1%81%D1%82%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf [in Ukrainian].
15. Sukha, Yu. (2025). *Upravlinnia korporatyvnymy pravamy uchasnykiv hospodarskoho tovarystva v mezhakh sanktsiinykh protsedur [Management of corporate rights of company participants within sanction procedures]. Zbirnyk naukovykh prats za materialamy XXIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Vasylievski chytannia», prysviachenoj svitlii pamiati Zasluzhenoi yurystky Ukrainy, doktorky yurydychnykh nauk, profesorky Valentyny Antonivny Vasylievoi (3–4 zhovtnia 2025 roku, m. Ivano-Frankivsk) / NDI pryvatnoho prava i pidpriemnytstva imeni akad. F. H. Burchaka NAPrN Ukrainy [Corporate Governance in Business Entities in the Context of European Integration: A collection of academic papers based on the proceedings of the 23rd International Scientific and Practical Conference «Vasilyev Readings», dedicated to the memory of Valentina Antonivna Vasilyeva, Honoured Lawyer of Ukraine, Doctor of Law, Professor (3–4 October 2025, Ivano-Frankivsk) / F. G. Burchak Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine; edited by L. V. Sishchuk, Candidate of Legal Sciences] 186–192.* Ivano-Frankivsk: Research Institute of Private Law and Entrepreneurship named after Acad. F. H. Burchak of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine [in Ukrainian].

Стаття надійшла 25.11.2025

Стаття прийнята до друку 10.01.2026

Стаття опублікована 30.04.2026.